

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

navrhovatelů: **a) O. S.**
 b) J. S.
 c) M. K.

proti
odpůrcům: **1. Městský úřad Dvůr Králové nad Labem**
 sídlem nám. T. G. Masaryka 38, 544 17 Dvůr Králové nad Labem
 2. volební strana Pro lepší obec
 zmocněnkyně V. M.
 3. volební strana Občané Stanovic
 zmocněnkyně M. S.
 4. E. Č.

o návrhu na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Zastupitelstva obce Stanovice (okres Trutnov) konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022,

takto:

- I. Volba kandidátky volební strany č. 1 Pro lepší obec E. Č., uvedené na hlasovacím lístku této volební strany pod pořadovým číslem 2, členkou Zastupitelstva obce Stanovice ve volbách konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022 je neplatná.**
- II. Řádně zvoleným členem Zastupitelstva obce Stanovice ve volbách konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022 je kandidát volební strany č. 2 Občané Stanovic J. S., uvedený na hlasovacím lístku této volební strany pod pořadovým číslem 4.**
- III. Náhradnicemi kandidáta volební strany č. 1 Pro lepší obec zvoleného členem Zastupitelstva obce Stanovice ve volbách konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022 jsou kandidátky v tomto pořadí: 1. E. Č., uvedená na hlasovacím lístku této volební strany pod pořadovým číslem 2; a 2. A. Č., uvedená na hlasovacím lístku této volební strany pod pořadovým číslem 3.**
- IV. Náhradníkem kandidátů volební strany č. 2 Občané Stanovic zvolených členy Zastupitelstva obce Stanovice ve volbách konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022 je M. K., uvedený na hlasovacím lístku této volební strany pod pořadovým číslem 5.**
- V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Krajskému soudu v Hradci Králové byl dne 6. 10. 2022 doručen společný návrh navrhovatelů a), b) a c) na neplatnost voleb a neplatnost volby kandidáta/kandidátů ve volbách do Zastupitelstva obce Stanovice (okres Trutnov) konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022. Navrhovatelé poukázali na skutečnost, že kandidáti volební strany Občané Stanovic J. H., J. S. a M. K. získali podle zápisu o výsledku voleb pouze 4, 8 a 6 hlasů. Správně by ale měli získat

minimálně 10 hlasů. Uvedené tvrzení doložili prohlášením celkem 10 voličů zapsaných ve volebním seznamu obce Stanovice, podle nějž všichni tito voliči v předmětných volbách označili křížkem volební stranu Občané Stanovic (a současně neoznačili křížkem volební stranu Pro lepší obec ani žádného kandidáta této volební strany). Všichni kandidáti volební strany Občané Stanovic by tedy měli získat nejméně 10 hlasů. Navrhovatelé dále konstatovali, že sčítání hlasů trvalo okrskové volební komisi více než 2 hodiny, byť se voleb zúčastnilo pouze 40 oprávněných voličů. Podle vyjádření některých členů okrskové volební komise docházelo k opakovanému přepočítání hlasů a ke změnám metodiky při sčítání platných hlasů. Navrhovatelé jsou proto přesvědčeni, že výsledek voleb vyhlášený registračním úřadem neodpovídá skutečným výsledkům voleb.

2. Krajský soud o návrhu rozhodl v řízení podle § 90 zákona č. zákona 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“). Návrh byl podán oprávněnými osobami a v zákonem stanovené lhůtě, soud se tedy návrhem věcně zabýval.
3. Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. ve spojitosti s § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů („zákon o volbách do zastupitelstev obcí“), lze ve vztahu k volbám do zastupitelstva obce podat k soudu návrh na neplatnost voleb, neplatnost hlasování nebo neplatnost volby kandidáta. Jak nicméně dovodila judikatura správních soudů, nejedná se o samostatné typy řízení. Existuje pouze jeden typ řízení o návrhu ve věci voleb (volební stížnosti), přičemž jednotlivé „podtypy“ představují pouze možnosti, jak může soud o návrhu rozhodnout. Soud zároveň není vázán označením návrhu ani petitum formulovaným navrhovatelem, ale je oprávněn návrh překvalifikovat v návaznosti na charakter vad volebního procesu, na které navrhovatel poukázal nebo které vyšly v řízení najevo (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2014, č. j. Vol 23/2014 – 110).
4. Zákon vymezuje odlišným způsobem okruh účastníků řízení pro jednotlivé „podtypy“ volební stížnosti (viz § 90 odst. 2 s. ř. s.). Účastníkem je vždy navrhovatel a příslušný volební orgán a dále buď ten, jehož volba byla napadena (v případě návrhu na neplatnost volby kandidáta), anebo všechny politické subjekty, na jejich kandidátní listině byl zvolen alespoň jeden kandidát (v případě návrhu na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování). Ani toto ustanovení soudního řádu správního ale nelze vykládat mechanicky a je třeba vycházet především z jeho smyslu. Byť tedy navrhovatel například neoznačí kandidáta, jehož volbu napadá, soud může přesto shledat, že je namístě přiznat určitému kandidátovi postavení účastníka a dát mu prostor k uplatnění z toho plynoucích práv (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2017, č. j. Vol 58/2017 – 187).
5. V nyní posuzovaném případě navrhovatelé uvedli, že podávají návrh na neplatnost voleb a neplatnost volby kandidáta/kandidátů. Charakter vad volebního procesu, na který poukázali (nesprávný postup při sčítání hlasů), svědčí o tom, že se jedná o návrh na neplatnost volby kandidáta. Navrhovatelé ovšem výslovně neoznačili kandidáta, jehož volbu napadají. Soud proto nejprve jednal (vedle navrhovatelů a příslušného volebního orgánu, kterým je Městský úřad Dvůr Králové nad Labem) s volebními stranami, na jejichž kandidátní listině byl zvolen alespoň jeden kandidát (Pro lepší obec a Občané Stanovic). Poté, co otevřel volební dokumentaci a provedl přepočet hlasů (k tomu viz níže), soud přibral jako účastníci řízení ještě E. Č., kandidátku volební strany Pro lepší obec. Na základě předběžného posouzení věci se totiž jevilo, že by meritorním rozhodnutím soudu mohla být dotčena na svém mandátu právě tato kandidátka.
6. Práva vyjádřit se k věci využila pouze volební strana Pro lepší obec. Ve svém vyjádření předně uvedla, že by soud měl posoudit, zda podaný návrh obsahuje všechny zákonem požadované náležitosti. Dále konstatovala, že voliči jednoznačně ukázali, že si přejí změnu ve vedení obce, což dokládá i poměrně vysoká volební účast (přes 80 %). Podatel se nedomnívá, že by volební

komise pochybila při sčítání hlasů. Samotný fakt, že sčítání trvalo déle než dvě hodiny, není pro posouzení věci relevantní. Navíc celá volební komise byla navržena stranou Občané Stanovic.

7. K věci samé soud uvádí, že musel především zodpovědět otázku, zda má provést přepočítání hlasů odevzdaných ve volbách do Zastupitelstva obce Stanovice. Podle rozhodovací praxe správních soudů je totiž při přezkumu výsledků voleb třeba primárně vycházet z předpokladu, že zveřejněné výsledky odpovídají skutečné vůli voličů. Pouze pokud navrhovatel předloží důkazy vyvracející tuto domněnku, nebo alespoň zvláště závažné indicie, které jsou způsobilé vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb, může soud přistoupit k přepočtu hlasů a k přezkoumání správnosti jejich posouzení (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006 – 51).
8. Navrhovatelé uvedli, že sčítání hlasů okrskovou volební komisí trvalo neúměrně dlouho a že docházelo k opakovanému přepočítání hlasů a ke změnám metodiky při sčítání platných hlasů. Samotná skutečnost, že sčítání hlasů v daném případě trvalo delší dobu než v některých jiných srovnatelně velkých obcích, však sama o sobě není způsobilá vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb. Další skutečnost, na kterou navrhovatelé poukázali, již ale představuje významnou indicii ve smyslu výše citované judikatury. Navrhovatelé totiž předložili prohlášení voličů svědčící o tom, že podle dostupných výsledků voleb nebyly řádně započteny jejich hlasy. Takové prohlášení je obecně považováno za indicii způsobilou zpochybnit výsledek voleb (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. Vol 18/2014 – 46).
9. Voleb do sedmičlenného Zastupitelstva obce Stanovice se zúčastnily dvě volební strany – Pro lepší obec a Občané Stanovic. Na kandidátní listině strany Pro lepší obec byli uvedeni 3 kandidáti, na kandidátní listině strany Občané Stanovic bylo uvedeno 7 kandidátů. Podle zveřejněných výsledků voleb bylo vydáno i odevzdáno 40 obálek a odevzdáno 122 platných hlasů. Kandidáti strany Pro lepší obec získali následující počet hlasů: M. M. 18, E. Č. 12 a A. Č. 14. Kandidáti strany Občané Stanovic získali následující počet hlasů: O. S. 10, M. H. 16, J. H. 4, J. S. 8, M. K. 6, J. P. 17 a Z. B. 17. Zvolení do zastupitelstva obce byli 2 kandidáti strany Pro lepší obec (M. M. a E. Č.) a 5 kandidátů strany Občané Stanovic (O. S., M. H., J. H., J. P. a Z. B.).
10. Pokud však nejméně 10 voličů ve volbách skutečně označilo křížkem volební stranu Občané Stanovic (a současně neoznačilo křížkem volební stranu Pro lepší obec ani žádného kandidáta této volební strany), pak jsou zveřejněné výsledky zjevně nesprávné. Všichni kandidáti volební strany Občané Stanovic měli v takovém případě získat nejméně 10 hlasů, neboť podle § 40 odst. 5 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí platí, že pokud je označena pouze volební strana, obdrží hlas každý kandidát této volební strany (nejvýše však tolik kandidátů v pořadí dle hlasovacího lístku, kolik činí počet volených členů zastupitelstva). S ohledem na celkovou volební účast v obci Stanovice by to znamenalo, že při řádném započtení hlasů předmětných voličů (a případných dalších okrskovou volební komisí opomenutých hlasů) by velmi pravděpodobně došlo i k odlišnému rozdělení mandátů mezi kandidáty. Soud si proto vyžádal od příslušného volebního orgánu volební dokumentaci a provedl přepočítání hlasů.
11. Volební dokumentace neobsahovala zvláštní obálku s vloženými neplatnými hlasovacími lístky. Počet vydaných a odevzdaných úředních obálek byl shodně 40. Soud zároveň neshledal, že by některý z hlasovacích lístků byl neplatný.

12. Podle přepočtu soudu obdrželi jednotliví kandidáti následující počet hlasů.

Volební strana č. 1 Pro lepší obec

Pořadové číslo kandidáta	Jméno	Počet hlasů
1	M. M.	21
2	Č. E.	15
3	Č. A.	17
Celkový počet hlasů		<hr/> 53

Volební strana č. 2 Občané Stanovic

Pořadové číslo kandidáta	Jméno	Počet hlasů
1	S. O.	26
2	H. M.	33
3	H. J.	21
4	S. J.	25
5	K. M.	23
6	P. J.	34
7	B. Z.	33
Celkový počet hlasů		<hr/> 195

Celkem bylo v obci odevzdáno 248 hlasů.

13. Soud poté postupem dle § 45 odst. 1 věty druhé zákona o volbách do zastupitelstev obcí ověřil, která kandidátní listina postoupila do tzv. skrutinia. Obě volební strany dle výpočtu soudu dosáhly zákonem stanovené hranice 5 % a postoupily do skrutinia, v němž jsou přidělovány mandáty.
14. Ve skrutiniu soud podle § 45 odst. 1 poslední věty zákona o volbách do zastupitelstev obcí nejprve vypočítal podíly pro jednotlivé postupující kandidátní listiny, a to tím způsobem, že počet hlasů, které kandidátní listina obdržela, postupně dělil čísly 1, 2, 3 atd. (podle počtu kandidátů dané kandidátní listiny). Podíly strany Pro lepší obec tak činí 53,00; 26,5 a 17,66. Podíly strany Občané Stanovic tak činí 195,00; 97,50; 65,00; 48,75; 39,00; 32,50 a 27,85.
15. V dalším kroku soud seřadil takto vypočtené podíly sestupně podle jejich hodnoty. Za rozhodné je třeba považovat 7 nejvyšších podílů, neboť to je celkový počet volených členů zastupitelstva obce Stanovice. Za každý jednotlivý podíl získala volební strana, o jejíž podíl se jedná, jeden mandát.

Podíl	Mandát pro volební stranu
195,00	mandát Občané Stanovic
97,50	mandát Občané Stanovic
65,00	mandát Občané Stanovic
53,00	mandát Pro lepší obec
48,75	mandát Občané Stanovic
39,00	mandát Občané Stanovic
32,50	mandát Občané Stanovic

Ze seřazených podílů je zřejmé, že volební strana **Pro lepší obec** získala **1 mandát** a volební strana **Občané Stanovic** **6 mandátů**.

16. Soud dále přistoupil k přidělení získaných mandátů kandidátům jednotlivých volebních stran. Nejprve postupem podle § 45 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí vypočetl hranici pro změnu pořadí kandidáta. V případě strany Pro lepší obec tato hranice činí 18,7 a v případě strany Občané Stanovic 29,7. Aby tedy kandidát překonal hranici pro změnu pořadí, musí získat nejméně 19 hlasů, respektive 30 hlasů.
17. V případě strany **Pro lepší obec** překonal hranici 19 hlasů pouze kandidát M. M., uvedený na hlasovacím lístku této volební strany pod pořadovým číslem 1. Zvoleným kandidátem strany Pro lepší obec je tedy **M. M.**. O dalším pořadí kandidátů rozhoduje původní pořadí na kandidátní listině. Náhradnicemi zvoleného kandidáta strany Pro lepší obec jsou tedy kandidátky v tomto pořadí: 1. E. Č., 2. A. Č.
18. V případě strany **Občané Stanovic** obdrželi nejméně 30 hlasů (a tedy získali mandát) kandidáti **J. P., M. H. a Z. B.** (v tomto pořadí). Zbylé tři mandáty získali kandidáti v pořadí dle hlasovacího lístku, tj. **O. S., J. H. a J. S.** Náhradníkem zvolených kandidátů strany Občané Stanovic je poslední zbývajících kandidát M. Kl.
19. Správnost uvedených výpočtů ověřil na žádost soudu Český statistický úřad, a to jak ve vztahu k rozdělení mandátů mezi volební strany, tak ve vztahu k zisku mandátů konkrétními kandidáty jednotlivých volebních stran. Výsledek kontrolního výpočtu provedeného Českým statistickým úřadem odpovídá závěrům soudu.
20. Z volební dokumentace tedy vyplynulo, že okrsková volební komise se dopustila významných pochybení při sčítání hlasů, přičemž tato pochybení ovlivnila výsledek voleb. Soud po přepočtu hlasů dospěl k závěru, že volební strana Občané Stanovic získala 6 mandátů (nikoliv 5 mandátů, které získala dle vyhlášených výsledků voleb). Volební strana Pro lepší obec pak získala 1 mandát (nikoliv 2 mandáty). Kandidátem strany Občané Stanovic, který byl řádně zvolen do zastupitelstva obce, ač dle vyhlášených výsledků voleb tomu tak nebylo, je J. S.. Mandát získal na úkor kandidátky strany Pro lepší obec E. Č.
21. Soud proto výrokem I. tohoto usnesení vyslovil neplatnost volby kandidátky volební strany Pro lepší obec E. Č. Současně soud na základě § 90 odst. 4 s. ř. s. výrokem II. vyhlásil řádně zvoleným členem Zastupitelstva obce Stanovice kandidáta volební strany Občané Stanovic J. S.
22. Dále bylo povinností soudu určit nové pořadí náhradníků jednotlivých volebních stran (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2017, č. j. Vol 58/2017 – 187). V případě volební strany Pro lepší obec jsou náhradnicemi kandidáta zvoleného členem

zastupitelstva obce kandidátky v tomto pořadí: 1. E. Č. a 2. A. Č. (výrok III.). V případě volební strany Občané Stanovic je náhradníkem zvolených členů zastupitelstva obce toliko kandidát M. K. (výrok IV.).

23. Soud rozhodl o návrhu bez jednání, neboť neprováděl žádné dokazování (§ 90 odst. 3 s. ř. s.).
24. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud dle § 93 odst. 4 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok V.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Hradec Králové 21. října 2022

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu